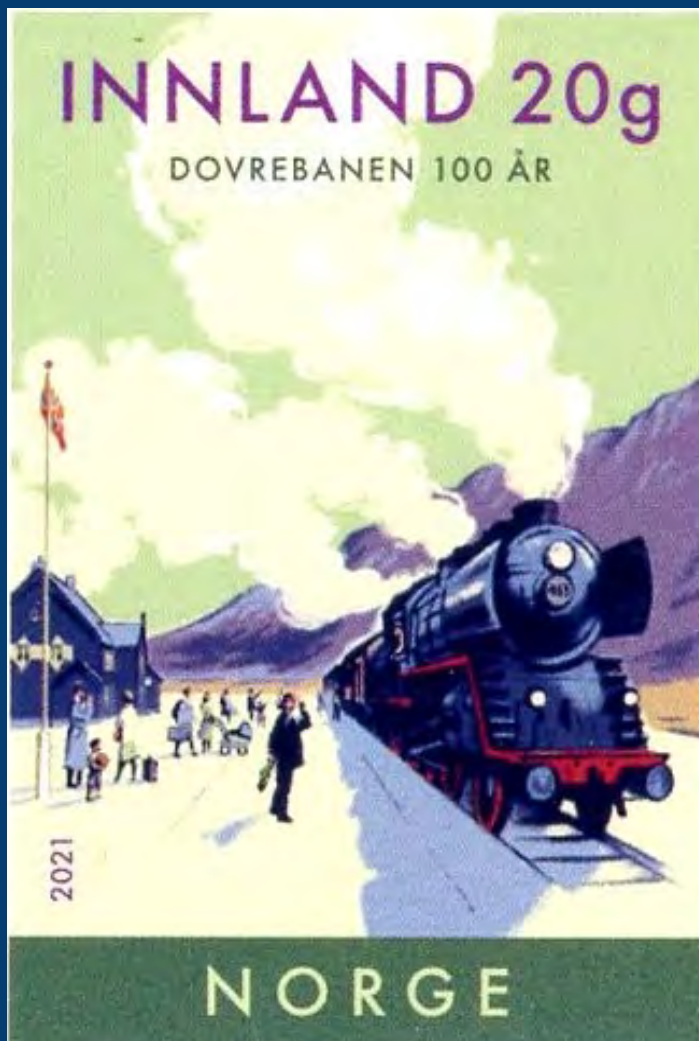

Den Blaa Hawaii

MEDLEMSBLAD FOR STAVANGER FILATELIST-KLUB * AUGUST 2021

**Innhold: HØSTENS MØTEPROGRAM *
NORSK FRIMERKEBLAD * FRIMERKELIG *
ROGALENDINGER PÅ FRIMERKER * D/S ROBERT**

Samværrets gleder.

Aldri tidligere har vi fått demonstrert den enestående gleden det er å være sammen og føle de gode relasjoner på klubbmøtet - etter lange perioder med avlysninger.

Da er det godt å se hverandre, få et smil, klapp på skulderen og gode kommentarer når samlingen vises, få nye objekter til samlingen, småprat når kaffekoppen fylles —.

Vi er heldige som har en hobby som gleder og engasjerer i de perioder pandemien krevde at vi holdt oss hjemme. Samtidig opplever vi at medlemsmøtene styrker gleden av frimerke-samleriet og skaper den gode samtale om små og store detaljer innen filatelen.

Nå er de fleste vaksinert og dette skulle borge for en «normal» høst uten nedstengning

Det er en glede å kontakte bidragsyter til høstens program og få et velvillig ja til å holde et foredrag og andre aktiviteter.

Redaktøren er takknemlig for artikler fra medlemmene om interessante begivenheter knyttet i vårt samleområde.

Kanskje du har noe å fortelle, så del dette med oss i bladet.

Vell møtt til høstens møter!

Usignerte artikler er skrevet av redaktøren. Redaksjonen avsluttet 1. august 2021

Styret i Stavanger: Filatelist-Klub: Erik Chr. Martens (leder), Karl Kalvik (nestleder/kasserer), Gjert Bergesen (sekretær), Eirik Ovesen, Bernt Tjensvold.

Varamedlemmer: Siri Hodne, Kåre Skjæveland

Den Blaa Hawaii

Redaktør: Erik Chr. Martens

erik.martens@lyse.net

Medlemsblad utgitt av Stavanger Filatelist-Klub.

Org.nr. 984 102 062, Bank 3201 13 84 349, Vipps 10 4869

Det er en glede å presentere **høstens møter**

AUGUST

24. **VELKOMMEN**
til samlerglede og
KLUBBAUKSJON

26. **Geir Sør-Reime,**
Australsk Antarktis-
territorium

SEPTEMBER

14. **NorStamps,**
kasser med filatelis-
tiske go'biters

28. **Odd Arve**
Kvinnesland.
Lady Mary

NOVEMBER

9. SFK bursdag

23. **Kommer Ny**
Arnfinn frimerker
*** Skåle? 2022**

OKTOBER

12.

kommer på besøk

*** Vi følger myndighetenes
smitte råd.**

DESEMBER

 KLUBBAUKSJON ved
Kåre Skjæveland
på møtene

VELKOMMEN TIL FRIMERKE- OG POSTKORT-SAMLERE

Ågesentunet i Hillevåg, dørene åpner klokken 18:30.

**Møt hyggelige frimerke- og postkort-samlere til
frimerkeprat og sosialt samvær.**

Vi serverer gratis kaffe og noe å bite i.

TA MED FRIMERKER

Bytteleder Jens Byberg har mange utvalgshefter,
som gir deg gode og rimelige muligheter for
supplement til samlingen

Stavanger Filatelist-Klub

Sommer -

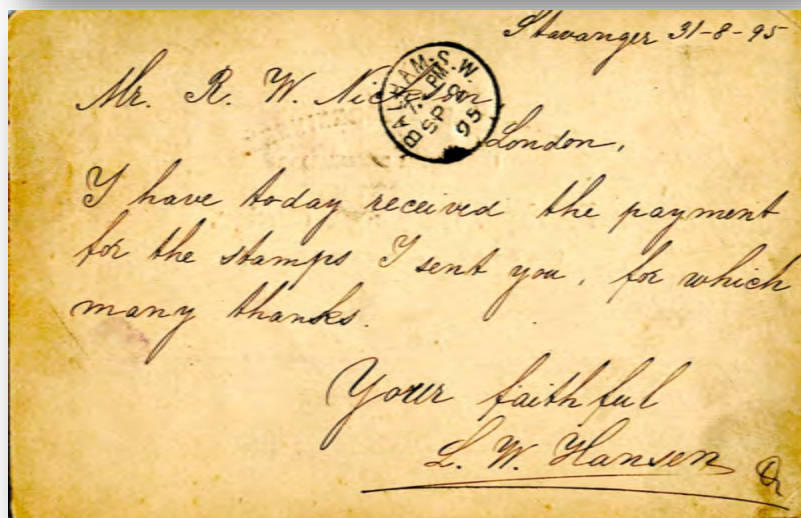
Gleden var stor da vi endelig møttes etter måneder med avlyste klubbmøter. Det var enighet om samling med en pinsetts avstand var en berikelse både frimerkefaglig og sosialt. Det ble «litt» kake og kaffe til alle.

avslutning

Innkjøp av en liten kake ble gjort i det vi trodde at det fine sommerværet ville legge en demper på fram møte. Heldigvis tok vi grundig feil og det ble en livlig hyggestund med frimerker og sosial kontakt.

Den unge Lauritz Wilhelm må ha vært frimerkesamler og drevet med kjøp og salg (?), og var 16 år da han sendte ovenstående; kortet med bekræftelse på å ha mottatt oppgjøret for frimerker. L. W. Hansen bodde i det gamle handelshus, Skagen 18, som ble bygget i begynnelsen av 1700. I 1787 fikk huset den praktfulle fasaden det har i dag av Ole Smith Plough. Eierne har gått fra blomstrende virksomhet og til konkurs.. Ledelsen av firmaet gikk i 1839 over til svigersønnen, stadshauptmann L.W. Hansen, som hadde kommet til Norge fra København som ung mann. Hans sønn L.W. Hansen (1879 - 1953), som har sendt kortet, overtok forretningen i 1920.

(Kort fra Bjørn Ommundsens samling)

Velkommen til våre butikker

Du finner det meste av det du trenger
til din frimerkesamling i vår nettbutikk
posten.no/frimerkebutikken

- Nye frimerker og samleprodukter
- Eldre frimerker
- Samlerutstyr

Besøk også vår butikk i Persveien
34-36 i Oslo. Vi har åpent
mandag-fredag kl. 09.00 – 15.00.
Gratis kundeparkering.

Majorstuen postkontor selger
også samlerutstyr, og har et
utvidet utvalg av nyere frimerker
og samleprodukter. Åpningstider
mandag-fredag kl. 08.00-18.00,
lørdag kl. 10.00-15.00

Kontakt

E-post: frimerketjenesten@posten.no | **Telefon:** 23 14 78 70
Postadresse: Posten Norge AS, Frimerketjenesten,
Postboks 250, 0510 OSLO

Klubbens aktiviteter i 2020

Klubbåret 2020

startet med et hyggelig aktivitetsnivå, med nærmere 40 medlemmer på møtene, uten noen mørke skyer i horisonten.

John-Arne Paulsen var først ut med sine rikholdige kasser med filatelistiske go'bit-ter. Harald Hallberg presenterte boken: «Norsk oljepost», Geir Sør-Reime ga oss et interessant innblikk i: «Fransk Syd- og Antarktisk-territorium». Et fredelig årsmøte ble avviklet, og tredje mars holdt Kåre Skjæveland sin populære klubbauksjon. Deretter var det bråstopp:

Pandemien traff oss.

Først 13. oktober kunne vi arrangere medlemsmøte til stor glede for de 28 fremmøtte, men det ble med to møter i oktober. Vår venn Rolf Mong stilte sporty opp tirsdag 27/3. gledet oss med en postkortreise langs riksvei 40 fra Flekkefjord til Stavanger.

Dessverre ble det ingen feiring av klubbens **95 årsdag**. (Vi fikk inn en liten notis i Stavanger Aftenblad). Lykkeligvis ble året avsluttet med det tradisjonelle julemøte 8. desember for dem som møtte fram i disse koronatider.

Styrets arbeid:

Det er avholdt 3 styremøter og løpende kontakt med e-post/telefon.

Arbeidsutvalget: Gjert Bergesen, Karl Kalvik og Erik Martens har stått for de løpende oppgaver knyttet til foreningens virksomhet. Styrets leder har vært i kontakt med leder av Ågesentunet når det gjelder regler for nedstengning og møte mulighet.

Erik Martens er også ansvarshavende for at smittevernreglene blir fulgt på SFK's møter.

Bernt Tjensvold har sørget for å åpne møtelokalet, og har kaffen klar på møtene

Medlemmer:

Pr. 31.12.2020 hadde klubben 80, (gledelig to nye medlemmer som dekker opp bortfall) 15 (-2) støtte-medlemmer, ett junior-medlem. Totalt medlemstall 96. Klubben har ett honnørmedlem:

Per Thjømø

Fremmøtestatistikk 2020:

Det blitt avholdt 8 medlemsmøter på Ågesentunet. Det totale antall møtedeltagere var 251, av disse 44 hovedmedlemmer, seks B medlemmer, og to gjester.

Medlemmer som har deltatt på flest møter i 2020.

8 møter: Jens Byberg, Karl Kalvik, Bernt Tjensvold, Per Åge Serigstad, Rune Lange-land

7 møter: Eivind Ekenes, Atle Fossmark, Tor Inge Berge, Gjert Bergesen, Carsten Amundsen, Torstein Sæbø, Åshild Østin Ommundsen.

Medlemmer som har passert imponerende antall møtedeltagelser. Torstein Sæbø 600, Atle Fossmark 500, Carsten Amundsen 500, Bernt Tjensvold 400, Åshild Østin Ommundsen 300, Eivind Ekene 200, Bjørn Ommundsen 200, Oddbjørn Salte 200 og John-Arne Paulsen 100 møter.

ADELSKALENDEREN

Torstein Sæbø 607,
Atle Fossmark 535,
Carsten Amundsen 510,
Rigmor Undset 475,
Bernt Tjensvold 416,
Karl Kalvik 404,
Hallvard Slettebø 372,

Gjert Bergesen 369,
Kåre Skjæveland 368.

**Statistikken gjennom alle tider
toppes av Jakob Schawland
665, Torstein Sæbø 607,
Sverre Boye 596.**

25 ÅRS MEDLEMSKAP

Vi gratulerer: Leif Erik Loe, Bjørn Ommundsen, Tove Rettedal, Karl Olav Gjerstad, Helge Fritsen og Arne Eriksen med 25 års medlemskap. De ble hedret med tildeling av klubbnaal og et diplom.

ØVRIGE JUBILANTER

MED LANG FARTSTID I KLUBBEN:

Vi gratulerer: Oddbjørn Salte 55 år, Torstein Ormøy 50 år, Harald Grytten 50 år, alle ble hedret med et diplom utdelt på årsmøtet 2021.

Tor Haver 45 år, Karl Kalvik 45 år, Erling Pettersen 45 år, Knut Lien 40 år, Rolf Helgeland 35 år, Carsten Amundsen 35 år, Geir Olav Flatheim 35 år, Rigmor Undset 35 år, Olle Hemdorff 35 år, John Arne Paulsen 30 år, Dan Tagesen 30 år, Arne Lendengen 30 år, Einar Sanstøl 20 år, Tore Sund 20 år, Viktor K. Berg 20 år.

Takk til Gjert Bergesen som har full oversikt over medlemsregisteret!

Representasjon:

Atle Fossmark styremedlem i Norsk Filatelistforbund og distriktsrepresentant for bl.a. SFK.

Hallvard Slettebø er NF's representant i FIP's kommisjon for posthistorie.

Geir Sør-Reime er NF's representant for stempelmerker i FIP.

Dommer under følgende utstillinger:

Agder 20, (2. – 4/10) Kristiansand:

Hallvard Slettebø juryens leder

Bodø 20: (6. – 8/11) **Atle Fossmark,** jurymedlem

Nettpresentasjon:

Hallvard Slettebø, holdt presentasjon på nettet for Slettebakken FPP om zepelinpost

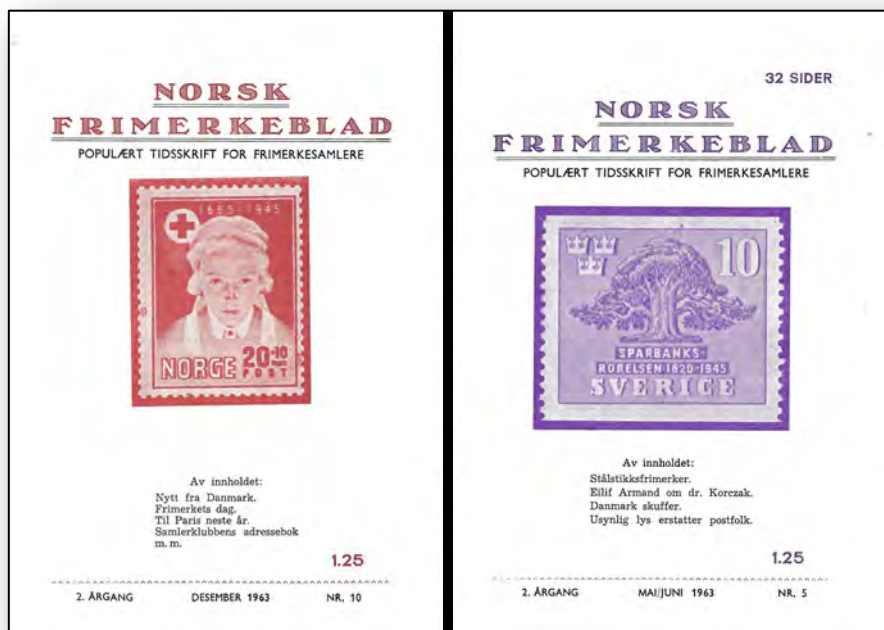
UJU (Utstillings- og juryutvalget for Norsk Filatelistforbund):

Hallvard Slettebø, leder og Atle Fossmark, sekretær.

Norsk Frimerkeblad – eit lite stykke samlarhistorie frå Rogaland

Av Arne Eriksen

Det er mange i dette land som med misunnelse har sett på de tiltakshytne Sandnes-filatelistene. I klubben innerst ved Gandsfjordens leirete strand er det et miljø det går gjetord om. Det er mange som mener at i Sandnes får de til det de vil. Det er i Stavanger Aftenblad av 9. februar 1963 eg finn desse linjene. Saka gjeld det nye Norsk Frimerkeblad som kom med sitt første nummer i desember 1962. Og eg grev i fortida fordi eg i desse korona-tider var så heldig å få kjøpa 1963-årgangen av bladet frå eit antikvariat. Dei ti hefta kosta 100 kr. Mykje moro for lite pengar!

Omslag frå Norsk Frimerkeblad (nr. 5 og 10 1963). Bladet hadde fargestrykk på framside og bakside, og som hovudregel var det eit frimerke som pryda framsida. Når det gjeldt det svenske frimerket på nr. 5-63 skriv redaksjonen at dette er eit vakkert merke med appell i ei tid der *lønninger og subsidier spiser av hverandre av hjertens lyst*. I tillegg må dei tilstå at dei fekk klisjeen gratis, og det var viktig for bladets økonomi. Laussalsprisen var elles kr. 1.25, og i følgje ein annonse var tidsskriftet for sal i velkjende Bergens frimerkeforretning.

Samstundes med det rasande gode kjøpet mitt dukkar det opp ei etterlysing frå Erik Martens på facebook. Han spør om nokon har kjennskap til Norsk Frimerkeblad og illustrerer spørsmålet med eit bilde av nr. 4-63. Til liks med Erik hadde ikkje eg høyrte om dette tidsskriftet tidlegare, og eg sjekkar difor tidsskriftoversikten i biblioteket til Oslo Filatelistklubb. Der står det: *Norsk Frimerkeblad (utgitt 1962), populært tidsskrift for frimerkesamlere; Sandnes, Norge.* Har dei berre fått med seg ein årgang, tenkjer eg, og hastar vidare til Nasjonalbiblioteket. Der får eg treff på ein publikasjon som Universitetsbiblioteket i Oslo gav ut i 1971: *Norske Tidsskrifter 1961-1965.* Her les eg at Norsk Frimerkeblad kom ut med tre årgingar i perioden 1962-1964. Det kom eit blad i 1962, ti i 1963 og fire i 1964. Hefte var på 24 eller 32 sider og abonnement kosta kr. 12.50. Eg får også vita at utgjevar var Sandnes frimerkeforretning og at Carl A. Hamre var redaktør.

Ideen

Eg manglar dessverre den første utgåva av heftet frå desember 1962. Men bladet er avbilda i den nemnde artikkelen i Stavanger Aftenblad som elles har tittelen *Gid det lenge, lenge leve må.* På framsida av bladet finn me NK 338 – 60 øre frå Londonutgåva med Kong Haakon VII. Signaturen *emte* i Aftenbladet siterer frå leiarartikkelen til redaktør Hamre; *at formålet først og fremst er å være bladet for alle vanlige samlere. Vi har mer omtanke for nybegynnere enn for spesialistene. Bare et fåtall av oss arbeider med dronning Elizabeths skraverte og uskraverte hårlokker eller skjebheter i norske stolpe-*

skrift. Norsk Frimerkeblad vil kort og godt gi et tverrsnitt av alt som rører seg i filatelien, og forsøke å imøtekomme interessene hos bredden av våre samlere.

Aftenbladet kan elles melde at det nye tidsskriftet skal bringa orienterande stoff frå frimerkepressa verden over. Dei skal ta for seg alle viktige frimerkeatalogar, og det skal vera spesialsaltar for bytteentusiastar. Bladet har også knytt til seg gode medarbeidarar. Det vert planlagt for 10 nummer per år. *emte* i Aftenbladet er i alle høve svært nøgd etter å ha vore igjennom dei to første utgåvene. *Og for et blad! Og for en tone!*, skriv han, og held fram at her er det både filatelistisk kompetanse og dyktige skribentar. Han sluttar artikkelen slik: *Gratulerer med bladet, Olav Bjelland! Til lykke med arbeidet videre, Carl A. Hamre!*

Folka bak bladet

Den harde kjernen bakom Norsk Frimerkeblad var medlemmer i Sandnes Filatelistklubb. Det går fram av dagspressa som ved nokre høve publiserer referat frå årsmøte i klubben. Lat oss starta med Olav Bjelland. Av Aftenbladet si melding kan det jo sjå ut som om han er gründeren bak bladet. Bjelland var formann i Sandnes Filatelistklubb i fleire år på 1950-talet. Han dreiv frimerkeforretning i Solaveien i Sandnes, får eg opplyst. Dette var vel Sandnes frimerkeforretning som i dei første utgåvene er ført opp som utgjevar av Norsk Frimerkeblad. Gjennom heile 1963-årgangen er signaturen OB ein flittig bidragsytar, og eg går ut i frå at dette er Bjelland.

Redaktør Carl A. Hamre budde på Bryne og jobba i forsikringsbransjen. Han vert sekretær i Sandnes Filatelistklubb i 1958. Han opplyser elles i ein artikkel at han er generalsamlar. Forretningsfører for bladet er Reidar Ellingsen. Han samlar i følge ein annonse Frankrike med koloniar, Nederland med koloniar og Argentina. Samlarinteressene til Hamre og Ellingsen vert på sett og vis spegla i Norsk Frimerkeblad. Klassisk Noreg skal du leita lenge etter – det er andre lands utgåver som får merksemd.

Ein spanande type er Hans Aurenes som er knytt til bladet som saksmedarbeider. Aurenes var postmann og tilsett ved Sandnes postkontor. Han hadde tillitsverv i Sandnes filatelistklubb gjennom mange år, mellom anna som auksjonarius. Han skriv artiklar om ymse tema, men han har også mange annonsar om sal av frimerke og frimerkepakker. Og eg finn også annonsane hans i dagspressa på 1950- og 1960-talet.

Saks- medarbeidarane

I 1963 har Norsk Frimerkeblad fire andre saksmedarbeidarar. N. H. Aldrich frå Danmark har ansvar for spalta *Nytt fra Danmark*. I nr. 6-63 kan han melda at den danske pressa har teke godt mot tidsskriftet. Politiken skriv til dømes at *det er så godt, at man er ked af, at der nu er sommerferie*. Rektor ved Flekkefjord gymnas, Per Eidem, skriv under tittelen *Fra plantelivet*, og lektor ved Moss gymnas og sekretær i Moss filatelistklubb, Helge Frøyset, tek for seg ukjende frimerkeland. Spanande er det også at Norsk Frimerke-

blad får med seg Holger Holgersen (1914-1996) som skribent. Han hugsar eg som direktør ved mitt barndoms museum i Stavanger. Holgersen var ornitolog og entomolog – fugl og insekt, altså. Han tok hovudfag i zoologi på ei oppgåve om **Rogalands maurfauna**. Alt dette henta frå wikipedia.

Men Holgersen var også, så vidt eg kan forstå, frimerkesamlar med særleg merksemd på motiv. Han redigerer spalta *Fra dyrenes verden*. I nr. 9-63 skriv han om fuglar på frimerke frå Japan. I nr. 4-63 gjer han greie for arbeidet med å kåra Noregs nasjonalfugl, og i nr. 6-63 kjem nyhenda om at valet falt på Fossekallen. Frå ein av dei aktive deltakarane i kåringa av nasjonalfuglen, teiknaren Olav H. J. Christie ved Geologisk-Paleontologisk Museum i Oslo, har Norsk Frimerkeblad også motteke framlegg til korleis Fossekallen kan sjå ut på frimerke.

Utkast til frimerke med
Fossekall frå Norsk Frimerkeblad
nr. 4-63.

Frimerket kom som kjent i 1980
(NK 861) med Viggo Ree
som kunstnar.

Det mest interessante er likevel Holgersens bruk av frimerke i museumsutstilling. I Norsk Frimerkeblad nr. 4-63 fortel redaktør Carl A. Hamre at han har vitja Stavanger museum saman med sin sju år gamle son. Både han sjølv og sonen vart imponerte over den flotte utstillinga av fuglar frå fjern og nær. Sonen *gapte over synet av kolibrisamlinga*. Det har eg og gjort. Eg og var sju år i 1963 og gjekk på museet med far min. Det som tidsskriftredaktøren sette mest pris på var følgjande: *I egne glasskasser var sommerfugler og biller sirlig monterte, sammen med identiske korresponderende frimerker fra forskjellige land*. Eg vrir hjernecellene for å få fram eit minne om akkurat dette, men nei – minnet er skropeleg, og eg må berre slå meg til ro med at eg må ha sett det.

Frå Årbok for Stavanger museum 1962 – side 199.

Ein ide for andre museum også i vår tid?

hvert som det blir tid til innsamling og penger til montering.

En midlertidig utstilling av frimerker og insekter er satt opp som en prøve, med tanke på en senere større utstilling «Dyr og frimerker». Videre har en midlertidig utstilling av insekter — og noen få mollusker — fra Panama vært på plass fra høsten av.

De vitenskapelige samlinger har hatt relativt lite tilvekst. Nevnes kan en sakhalimyrsnipe, ny for Norges fauna, fanget på Revntangen i oktober 1961 av avde-

Kva skreiv dei om?

Det er uråd å gjeva eit rettvisst oversyn over bladets innhald i ein kort artikkel. Her vert det berre nokre smakebitar. I nr. 4-63 skriv forretningsfører Ellingsen om eit fellesmøte mellom Sandnes og Stavanger filatelistklubbar. Her kåserte postmeister Høst-Kleven ved Sandnes postkontor. Etter

innlegget tok redaktør Hamre opp problemet med stempling av frimerke. Om ein ville ha skikkelege stempel måtte ein møta opp på postkontoret sjølv, og det var ikkje alle som kunne stikka av frå eigen arbeidsplass for å nå opningstida på postkontoret. Hamre foreslo difor at Sandnes postkontor burde ha ei eiga postkasse for brev som skulle handstemplast. Etter dialog om kor postkassa skulle plasserast, sa postmeister Høst-Kleven at dette skulle gå i orden. Ellingsen tek til orde for at ordninga burde skapa presedens for alle postkontor i landet.

Spørjespalta tek opp ei rekkje innspel frå lesarane som til dømes korleis ein får tak i kilovare frå nordiske land / om vassmerke på 272 / om fireblokkar på FDC / og om skilje mellom seniorsamlar / juniorsamlar / generalsamlar / storsamlar / medium-samlar / nybyrjar.

Katalogar får brei plass. Dei kjem jo kvart år og er dyre. Ikkje alle ser seg råd til å kjøpa katalogar. Her kjem Norsk Frimerkeblad med eit tilbod til lesarane. Dei som

vil kvitta seg med ein katalog kan melda dette til redaksjonen. Dei som ønskjer å kjøpa brukt katalog kan også

melda seg. Og så vil redaksjonen formidla kontakt mellom partane. I følgje redaktøren er tiltaket svært vellukka, og mange samlarar vert hjelpte.

Me kan også lesa om Pitcairn Island og Tristan da Cunha. Me får intervju med Postverkets frimerkeforvaltar og med frimerkekunstnaren Cz Slania. Me får læra om postruter på Svalbard, og det vert dis-

kutert korleis eit ”godt” frimerke skal sjå ut, og om Postverket leverer i høve frimerkesamalarane sine krav og synspunkt.

Camilla Collet utgåva (NK 530-31) får tommelen ned. Dei nye bruksfrimerka frå 1963 får positive tilbakemeldingar.

Ei artig sak er intervjuet med Henning Nielsen i Tørvikbygd som har starta samlerklubb. Han annonserer i nr. 2-65.

Utsnitt av annonse i Norsk Frimerkeblad nr. 2-63

Nielsen sitt prosjekt er å gjeva ut eit blad

SAMLERKLUBBEN
Boks 25, Tørvikbygd, Norge.
Postgiro: Oslo 770 24, København 49 21, Stockholm 7 41 36.

☆☆☆

Samlerklubben er også utgiver av **BYTTINGEN**, bladet med bytteadressene og nordiske annonsører. Medlemsskap i ett år koster kr. 5,—, prøvenummer av Byttingen kr. 1,—.

med oversikt over flest moglege frimerkesamalarar. Kvar samlar gjer greie for kva dei samlar på og bytteønskje, og så kan andre som les bladet ta kontakt. På sett og vis er jo dette datidas svar på internett. Og det å få kontakt med andre samlarar var sjølv sagt viktig i ei tid då talet på auksjonar var mykje mindre enn no. Nielsen legg også opp til å publisera ei årbok. Ein tilsvarande internasjonal trykksak vart starta i tysk regi i 1958 under namnet Interphila Handbuch der Philatelie.

Kort levetid

Eg plukkar fram Norsk Filatelistisk Tidskrift frå 1962 og 1963. Dei brukte ikkje spalteplass på konkurrenten på Sandnes. For ein konkurrent måtte dette bladet vera.

Brev frå ”Samlerklubben” til
Olof Leksell i Göteborg.
Talet 173 er rimelegvis Olof
sitt medlemsnummer.

I nr. 4-63 gjev dei opp at opplaget er 8000. Det er formidabelt, og mykje større enn NFT. Men NFT har sjølv sagt eit heilt anna publikum og eit heilt anna innhald. NFT er eit medlemsblad og i 1963 er

merksemda på handboksarbeidet og prefilerelateli-katalogen samt ulike konfliktar mellom tungvektarane i den norske frimerke-eliten.

Kanskje er det satsinga og det høge opplaget som tek knekken på Norsk Frimerkeblad? I nr. 10-63 finn eg artikkelen *Nok av problemer!* Her er det talet på sider i tidskriftet som er oppe. Frå starten var det budsjettert med 20-24 sider per nummer. Tilgangen på stoff har vore så god mange nummer har hatt 32 sider. Redaksjonen vil førebels ikkje setja opp prisen på bladet, men eg forstår at ikkje alt er heilt på stell økonomisk. Men redaksjonen står på, og dei gjennomfører annonsekampanje hausten 1964.

**Siste krampetrekning?
Norsk Frimerkeblad har
annonse i ei rekkje mindre
aviser på Austlandet i
midten av august 1964.
Her frå avisa Valdres
15.08.1964.**

Så finn eg eit lesarinnlegg i Rogaland Avis 10. desember 1964 med tittel *Bladet sluttet å komme*. Signaturen *Ark* fortel at han starta abonnement i januar 1964. *Imidlertid skulle jeg snart bli skuffet med hensyn til forsendelsen. De 2-3 første eksemplarer fikk jeg, riktignok til dels ganske mye forsinket, men siden sommerferien har det vært helt slutt med forsendelsentrass i at jeg har tilskrevet utgiverne og bedt om en forklaring.* Akk ja, tidsskriftseventyret var altså over. Og sjølv tykkjer eg det var synd at Hamre, Bjelland, Ellingsen og Aurenes ikkje fekk halda fram. For Norsk Frimerkeblad kan lesast med glede også i 2021, ikkje minst fordi dei som stod for tekstane kunne skrive.

Tidsskrift og filateli

Norsk Frimerkeblad føyer seg inn i ei lang rekkje av uavhengige frimerketidsskrift. I OFKs bibliotek finst nokre av dei. Dei har namn som til

dømes *International Post* (Ålesund 1910), *Filatelisten* (Ålesund 1894) og *Den Norske Filatelist* (Kristiania 1923 - 1924). Saman med forbundstidsskriftet og eit mylder av klubbtidsskrift utgjer dei eit slags fagleg og sosialt lim i vår vetle filatelistiske verden. Og dei representerer ei samlarhistorie som er undervurdert. Dette er det verkeleg viktig å få teke vare på.

Eg avsluttar med eit anna slikt tidsskrift som dukkar opp medan eg jobbar med denne artikkelen. Min gode samlarkollega i Fredrikstad, Erik Lunde, finn bladet *The World* i sitt store arkiv. Og det er førsteutgåva han sit med – nr. 1 frå februar 1942. Og som dykk ser av illustrasjonen – me har å gjera med ein internasjonal bytteklubb – under andre verdenskrigen. Dette får eg koma attende til ved eit anna høve, men det er verd å merka seg at ansvarleg for bladet er Lars Vølstad – med adresse Austvoll pr. Sandnes.

Utsnitt av framsida til The World nr. 1 – 1942.

Sakset dette sjarmerende bilde av et postbud i Hjemmet.(2021)
Fotoet er fra Oslo 6. juni 1943.
I 1917 ble en kvinne for første gang fast ansatt som postbud i Norge.

Det er lenge siden post-budet delte ut poste flere ganger om dage og ofte til fots i Stavanger.

Det gamle posthus er for mange fortsatt et sårt minne - om bygget som ble revet. Det er et paradoks at neste år er byen uten Post-kontor. Et tilbakeblikk på striden:

STAVANGER AFTENBLAD

FOR 50 ÅR SIDEN, 15. MAI 1971

Bevar Posthuset

Riv det, riv det - det er stygt. hvorfor slikt hat mot Posthuset? Man ønsker i stedet en åpen plass, man ønsker er parkanlegg, Kielland tilbake på gamle tomter, ja til og med gjenoppbygging av det gamle Kiellandhuset og hagen som våre forfedre var så dumme å rasere. Er alle disse drømmerne og ønskene mer realistiske enn aksjonskomiteens ønsker og drømmer? Vet man ikke med usvirkelig sikkerhet at en god trafikkmaskinen? Støtt forslaget om at Haakon 7. gate fredes for biler mellom Domkirken og det østlige posthushjørnet. Det blir noe til kirkebakke! Når engang skolebrakken i Kongsgård skole rives blir her noe til bytun omgitt av Torget, Domkirken, kongsgård, Ungdommens Hus! Vi får bevart noe av det Stavanger vi er glad i og får hold de høye betong-glassveggene litt på avstand. (For egen regning).

Salg dine skatter for så lite som 2% provisjon

GiBud.no

Solgt for kr 29.203,-

Total besparelse for kjøper og selger:

kr 11.863,-

**Kjøp og selg med markedets laveste provisjonssatser
på en av Norges største markedsplasser**

Dan Tagesen
Frimerkelig
Åland, Poltava
og Krustsjov

Frimerker er jo som kjent en kilde til kunnskap. Og ikke visste jeg at det i år er 300 år siden Den store nordiske krigen sluttet. Men nå vet jeg det, takket være et frimerke fra Åland, som ble utgitt tidligere i år.

Frimerket har nummer 511 i Afa-katalogen, og Åland har altså passert 500 utgivelser siden de første bruksmerkene kom i 1984. Et overkommelig samleområde for den som vil starte med noe nytt.

Men tilbake til «Stora ofreden» som den store nordiske krigen kalles på svensk. Og svensk er det mest brukte språket på Åland selv om øygruppen tilhører Finland. Krigen er en av de verste katastrofene som noensinne har rammet Åland. Mesteparten av befolkningen flyktet, og i åtte år lå øygruppen øde. Frimerket visualiserer både masseflukten og gjenkoms-ten i 1721.

Karl den 12.

Den store nordiske krigen var en nordeuropeisk konflikt fra 1700 til 1721 som ble utkjempet mellom Danmark/Norge, Sachsen/Polen, Russland, Preussen og Hannover på den ene siden, og Sverige under Karl den. 12 på den andre.

Resultatet av krigen var at Sverige ble detronisert som stormakt i Europa, fortrent av Russland. Det er den lengste krigen Norge har vært med i, og også den dødeligste. Men ut av krigen kom en varig fred i Norden. Og her lener jeg meg på opplysninger fra Store norske leksikon.

Sverige hadde stor framgang i starten av krigen og vant bl.a. over en stor russisk hær i slaget ved Narva (i dag tredje største by i Estland) i novem-

ber 1700. Senere la Karl den 12. og hans styrker ut på et felttog dypt inn i Russland. Her møtte han en overvinnelig fiende – den russiske vinteren.

To tredjedeler av hæren døde av frost og sult. Likevel beleiret svenskene byen Poltava i Ukraina (i dag en by med 286.000 innbyggere) i 1709. Russland vant en overlegen seier, store deler av den svenske hæren ble tatt til fange, og Karl den 12. flyktet til Tyrkia.

Droppet frimerke

Poltava – da er vi på frimerkesporet igjen: I 1959 skulle Sovjet-Unionen utgi et frimerke som markerte 250-årsjubileet for slaget ved Poltava.

Frimerket var ferdig trykket og klar til utsendelse. Men den daværende ministerpresidenten i Sovjet, Nikita Khrusjtsjov, skulle samtidig på offisielt besøk til Sverige, og for ikke å såre svenskene og rippe opp i gamle sår, ble det bestemt å droppe utgivelsen.

Men noen eksemplarer av frimerket kom på avveier og er omsatt for høye beløp. På nettet leser jeg at et Poltava-frimerke ble solgt på auksjon i 2008 for 225.000 kroner.

Men vi ta ha med slutten på Den store nordiske krigen: Karl den 12. gjorde comeback og gikk til et mislykket angrep på Norge i 1716. To år senere prøve han seg igjen – det gikk enda verre. Karl den 12. ble skutt på Fredriksten festning i Halden. Etter

hvert gikk luften ut av den svenske ballongen, og i 1721 var krigen over. Med Sverige som den store taperen.

Inviter venner til Stavanger Filatelist-Klub

EN INTERESSANT HOBBY

VI FØLGER HELSE-
MYNDIGHETENES
RÅD FOR VÅR MØTE-
VIRKSOMHET

Har du en frimerke- eller postkortsamling?
Kanskje lyst å gjøre noe med samlingen?

Ønsker du å treffe andre samlere, er du velkommen på møtene i Stavanger Filatelist-Klub. Klubbens medlemmer samler på mange forskjellige områder, merker, motiv, landskap, poststempler, postnummer, kongemerker, portretter, Norge og mange andre land - for å nevne noen områder.

Mange har et album å fylle, andre lager egne album og innstikksbøker. Det gledelige er at det er du som bestemmer hva og hvordan frimerkesamlingen skal bygges opp.

**Du er
velkommen
som gjest til
våre møter,
og liker du deg
hos oss vil vi
gjærne ha deg
som medlem.**

Medlemskap
koster 550 kr/år.
Støttemedlemskap
kr. 150 kr/år

Møtedager:

24/8, 14. – 28/9,

12. – 26/10,

9. – 23/11, 14/12

SFK er tilsluttet Norges Filatelist-
forbund og som medlem får du
åtte utgaver av

«Norsk Filatelistisk Tidsskrift».

Klubbladet «Den Blaa Hawaii
kommer med to utgaver, ja-
nuar og august med program
for møtene, ønsker du å få
bladet tilsendt send epost til:
erik.martens@lyse.net

Den Blaa Hawaii

Den Blaa Hawaii

Den Blaa Hawaii

**Vi holder møtene
våre på Ågesentunet,
Ågesenveien 6 i Hillevåg,
dørene åpner klokken 18:30,
På møtene serverer vi
kaffe og noe å bite i.
VELKOMMEN!**

STAVANGER FILATELIST-KLUB

ROGALENDINGER HEDRET PÅ NORSKE FRIMERKER

Fram til 1928 var det bare portrett av regjerende monark som prydet norske frimerker. Datidens filatelister var svært kritiske til å utgi unyttige frimerker, blant dem var vår egen borgermester Middelthon. Første ikke kongelige person som fikk sitt portrett på frimerke var Henrik Ibsen, fire merker, og for første gang ble offsettrykk benyttet. Først etter 1989 var nålevende personer avbildet på norske frimerker. Nazisten Vidkun Quisling kom på to frimerke utgivelser (1942) som var et unntak av regelen..

Vinterolympiaden 1994.

I begeistringen rus over å ha fått tildelt lekene på Lillehammer, og den frimerkeinteresse dette åpnet, for ble reglene endret. Første miniatyrarket med tidligere og nålevende vinteridrettshelt var starten på en endret utgivelses politikk. Siden har det floreret med nålevende idretts-, musikere– og andre profilerte kjendiser. Totalt er det **259** kjente ansikter avbildet. **Her følger de åtte fra Rogaland:**

Niels Henrik Abel

- var den neste person, etter Ibsen, som ble feiret med en frimerkeutgivelse, på fire merker 1929, i anledning 100-årsdag for han døde. Matematikeren Niels Henrik Abel var født 5. august

1802 på Finnøy, død 6. april 1829 på Froland verk i Agder.

Abel tok opp og løste problemer som andre hadde strevd med i hundrevis av år, gjorde nye oppdagelser og formulerte spørsmål som den dag i dag er sentrale i moderne matematikk. I forbindelse med markeringen av 200-årsdagen for Abels fødsel, etablerte Stortinget i 2002 Abel-prisen.

Det nye Vitenfabrikken, på Sand-

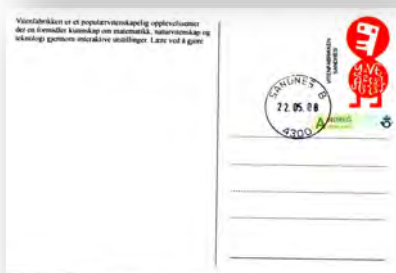
Europa XV 1983. «Store mesterverk» Gustav Vigelands statue av matematikeren Niels Henrik Abel. NK 934.

Frimerke med portrett av Niels Henrik Abel etter maleri av Johan Gørbitz (1826). Bakgrunn en matematisk figur. Utgitt i anledning 200-årsdagen for matematikerens fødsel 1802. to merker det ene uten Abels portrett. NK1467 og 1468. Tilleggsutgave med påtrykk «Nordia 2002» arrangert i Kristiansand S NK 1483 og 1484

nes, ble åpnet 22. mai med stor festivitas. Hovedmarkeringen var åpningen av utstillingen Abels skissebok, som viser sammenhengen mellom kunst, teknologi og vitenskap i historisk perspektiv og frem til i dag, med utgangspunkt i de felles rammene til kunst og næringsliv i regionen.

I denne periode ble det laget en rekke salgsprodukter knyttet opp mot det forestående arrangement av Nordia 2008 i Stavanger. Vi inngikk et samarbeid med Vitenfabrikken. Det ble utarbeidet et kort med trykk laget etter originalen til frimerket utgitt til 200-årsdagen for Abels død. Posten var meget imøtekommende og lånte oss originalen. I tillegg fikk vi trykket opp PF med Vitenfabrikkens logo. Kort og Pf ble solgt i museets resepsjon. I tillegg ble et frankert kort gitt til hver av deltagerne på åpningsbanketten. Kortet var frankert med PF og stemplet åpningsdagens.

Alexander Lange Kielland

Stavangers store sønn ble født 18. februar 1849 i Stavanger, død 6. april 1906 i Bergen. Kielland var en prosaforfatter. Han skrev avisartikler, noveller og romaner, noen skuespill, og han er kjent som en brevkunstner.

Hovedtyngden av hans skjønnlitterære forfatter-skap var på 1880-tallet og tilhører realismen. Kielland hadde sans for vidd, ironi og satire. Blant romanene er det især tre som utmerker seg;

***Garman & Worse,*
Gift og Skipper
*Worse.***

Handlingen i romanene er stort sett lagt til Stavanger og omegn med gjenkjennelige natur og miljøskildringer.

Kielland benyttet sine litterære verk for kritikk av kirke og skole, og av borgerskapets utnyttelse av arbeiderne. Som Venstre-mann var han sterkt provosert av klaseskiller, sosial nød og kvinneundertrykkelse. Kielland hadde stor tro på kvinners evner og

styrke.

Kielland var jevn gammel med Arne Garborg og den yngste av de forfatterne som Gyldendal forlag valgte å lansere som de fire store innen norsk litteratur. De andre tre er Ibsen, Bjørnson Lie.

Fest og forfall

**Dagbladet. Leiv Gunnar Lie
skrev 18. februar 1999:**

Når Stavanger starter sitt Kiellands 150-års jubileum i dag, skjer det ikke med uplettet stolthet og hevet hode. Feiringen blir også et oppgjør med den dårlige behandlingen dikteren fikk av sine egne. Ordfører og leder av jubileumskomiteen Leif Johan Sevland mener at byen bør føle skam i feiringen av sin største kunstner gjennom tidene.

- Jeg tror ikke Stavanger skal slå seg på brystet og rope hurra, etter

den behandlingen Kielland fikk. Måten byen opptrådte på etter hans død er ikke noe å være stolt av, sier Sevland.

For det var mange som motarbeidet Kielland. Mens forfatteren ennå var i live, forhindret stortingsmenn fra Rogaland at han fikk diktergasje. Kielland hadde ikke vært lenge i graven da huset hans ble revet. Og da kultureliten i byen fikk reist en statue av mannen i 1928, gikk kunstneren konkurs mens kommunen nektet å betale for monumentet.

Alexander L. Kielland
begravelse
fra Dom-
kirken, med
stort frem-
møte som
viste
sin siste
ære til
forfatteren.
11. april
1906

Stavanger byarkiv

ALEXANDER KIELLAND 150-ÅR

- en feiring uten frimerkeutgivelse

Bilde fra Aftenbladet 24. august 1999: Kjell Steen (formann) og Willy Pedersen ha sydd sammen en ny Kiellandgren innen filatelen, et av mange tiltak fra Madla Kiellandkomite.

Willy Pedersen gikk bort i 2010.

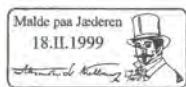
Han var en ildsjel i Madla Historielag, og var med i stiftet Hafrsfjord Filatelistforening. Jeg hadde glede av å bli kjent med Willy i komitearbeidet med å lage samlerprodukter til Nordia 2009.

Det var mange som ivret for at det skulle blitt utgitt frimerker til minne om Alexander L. Kiellands 150-års dag. Resultatet var at ildsjelen Willy Pedersen fikk utgitt et minneark med 10 frimerkeoblater til minne om denne begivenhet. Han organiserte både brevmerke og stempel for å markere Kielland jubileet. Postens stempel ble levert i to like utgaver, et med dato for bruk på fødselsdagen, og det uten dato for bruk resten av året. Karl Kalvik opplyser: Jeg fikk begge på brev første dag, og var innom noen måneder senere for å få et med bare det uten dato. Da var klisjeen

uttørket, og ubrukelig. Så det har neppe vært noe utstrakt bruk av dette stempel.

Konvolutten var nok også et produkt av Hafsford Filatelistforening. Stavanger postkontor og Stavanger Filatelist-Klub var sammen om heftet.

Takk til Hallvard Slettebø, Arne Eriksen og Karl Kalvik for informasjon og Illustrasjoner. Informasjon også fra Stavanger Aftenblad.

Hvor ble det av Kielland?

Markeringen av Kiellands 150-årsdag ble åpnet med brask og bram av ordfører Leif

Johan Sevland. Statuen ble fjernet og Torfinn Nag utkledd som forfatteren inntok sokkelen for å feire forfatterens bursdagen 18. februar.

Noen mente at flyttingen av Kielland til kulturhuset på Sølvberget var genialt, mens andre ment at det var katastrofalt.

Flyttingen framkalt et stort engasjement. Statuens plassering innendørs i kulturhuset på Sølvberget fant noen underlig og kom til uttrykk av Thomas Middelthons i bystyret og Aftenbladet.

Erstatteren av noen beskrevet som:

«Gloret, spirallignende gjenstand» måtte vike plassen natt til 6. mai da Kielland trygt var tilbake på sokkelen. Godt forankret mot kuling fra sørvest.

Følgelig ble Alexander Kielland, bekranset også, 17. mai, dette året!

Kielland, også i bystyret

TORGET:

Det var selvfølgelig bare et tidsspørsmål før saken om Kielland-statuen på Torget kom opp i bystyret. Datoen er 15. mars, og det er Thomas Middelthons som interpellierer. Middelthons har også tidligere rykket kraftig ut mot flyttingen av Alexander L. Kielland fra Torget til Kulturhuset på Sølvberget.

«Det er bare å beklage at jubileumsansvarlige ved denne tilsynelatende lite gjennomtenkte handling har skapt irritasjon og misstemning ved inngangen til dette jubileet. Vi kan ikke akseptere at dette identitetsmerke for vår by skal være erstattet av en glorete, spiral-lignende gjenstand», skriver Middelthons.

Som forlanger statuen tilbake på plass straks, og senest innen 17. mai.

«Vi aksepterer ikke å oppleve 17. mai i jubileumsåret uten statuen på plass. Jeg formoder at jeg har bertallet i denne sal sin fulle støtte», skriver Middelthons.

Så spørs det om han formoder rett.

Glorete, spirallignende gjenstand.

Stavanger Aftenblad, 4. mars 1999

Arne Garborg

født (Aadne Eivindsson Garborg)
25. januar 1851, på gården Garborg, død 14. januar 1924. Han vokste opp sammen med foreldre og åtte søsken. Garborg sa fra seg odelen og farsgården

Garborg var forfatter og intellek-

tuell, som skrev mest på landsmål (nynorsk). Han skrev romaner (Bondestudentar m.fl.), artikler, dikt (Haugtussa), utførte oversettelser og drev målarbeid for å videreutvikle det norske skriftspråket som Ivar Aasen hadde lagt grunnlaget for.

Selv om det var som forfatter han ble kjent, var det som bladmann han skaffet levebrød. Det første bladet han gav ut het "Seminaristen". Første nummer ble utgitt i Risør i oktober 1871. Bladet som var en avis for lærere endret senere navn til "Lærerstandens avis". Den ble lagt ned i 1873. I 1872 grunnla Garborg avisa *Tvedestrandsposten*, i 1877 avisa *Fedraheimen*, der han var redaktør frem til 1892. På 1880-tallet var han også journalist i *Dagbladet*. I 1894 grunnla han sammen med Rasmus Steinsvik avisa Den 17de Mai. Avisen skifta i 1935 navn til *Norsk Tidend*. Mellom 1908 og 1916 var han involvert i utgivelsen av det georgistiske tidsskriftet *Retfærd*.

I 1887 giftet han seg med Hulda Bergersen, kjent under navnet Hulda Garborg.

Garborg fikk i 1899 bygget en sommerbolig/skrivestue, et jærhus på Knudaheio.

Første gang målformen **Noreg** ble benyttet, noe som førte til at filatelistene trodde de hadde gjort et funn; da her var det trykkfeil!

NK 404, 405, 406

Asbjørn Olsen Kloster

- født 21. desember 1823 i Bokn, død 18. januar 1876 i Stavanger. Kloster var kvekerpredikant, -lærer, og avholdsagitator. Han vokste opp i enkle kår på gården Boknaberg i Bokn kommune og fra åtte års alder hos familien på Rennesøy. Etter konfirmasjonen flyttet han etter familien til Stavanger, og arbeidet som handelsbetjent, først hos faren og siden andre steder. I 1845 i kontakt med kvekere i Stavanger, og hadde et åndelig gjennombrudd. I 1846 ble han rekruttert av tre engelske kvekere som besøkte byen, til ett års studier i England, først på en landbruksskole og siden på en kvekerskole nær Carlisle.

I de følgende tretten år ledet Klos-

ter deretter kvekerskolen i Stavanger. *Den første norske avholdsforening* ble stiftet i Stavanger 29. desember 1859 på Klosters initiativ. Året etter begynte Kloster å utgi avholdsbladet som senere fikk navnet *Menneskevennen*. Etter seksten års virksomhet med dannelsen av avholdsforeninger flere steder i landet, ble Det norske Totalavholdsselskap stiftet i Kristiansand i 1875. Klosters virksomhet representerer flere karakteristiske trekk ved 1800-tallet i Norge, fikk spille en avgjørende rolle i framveksten av en av de frivillige folkebevegelsene som var en del av tidens demokratiske uttrykk og folkelige mobilisering. En statue utført av Valentin Kielland ble reist i Stavanger i 1912. Kloster er også avbildet på et norsk frimerke NK 474 fra 1959 og har en gate på Storhaug oppkalt etter seg.

Christian Lous Lange

- født 17. september i Stavanger 1869, død 11. desember 1938 i Oslo.

Lange var en norsk fredspolitiker.

Christian Lous Lange er avbildet på to norske frimerker.

Nobels fredspris 1921, NK 897, 1981, hvor han er avbildet sammen med svensken Hjalmar Branting som han delte fredsprisen med.

(Knut Løkke-Sørensen)

Øverst: Norske nobelprisvinnere II, 2004, to frimerker, NK 1553 med Odd Hassel (kjemi) og NK 1554 med Christian Lous Lange (fredsprisen)

(Sverre Morken)

Utdannet til cand.mag. i 1893. I de påfølgende årene var han dels på lengre studiereiser for å lære seg språk, dels arbeidet han som lærer i Oslo.

Mellom 1900 og 1910 var han sekretær ved Nobelinstituttet og Den norske Nobelkomite i Oslo, og stiftelsens bibliotekar og forretningsfører. Han var medlem av Den norske Nobelkomite fra 1. januar 1934 og frem til han døde. Fra 1909 var han generalsekretær ved Den interparlamentariske union, først i Bern, deretter i Brussel og til slutt i Genève. Denne stillingen beholdt han til 1933, og det var også denne stillingen som gjorde at han ble tildelt Nobels fredspris i 1921; delt med Hjalmar Branting.

Lange er spesiell som mottaker av Nobels fredspris, idet hele hans virke i mange år dreide seg nettopp om fred, og vilkår for fredelige løsninger.

Magnus 6
Lagabøte.
1238—1380)
Portretthode i
Stavanger
Domkirke.
NK 732 (Welde)

Fartein Valen

- født 25. august 1887 i Stavanger, død 14. desember 1952 i Hauge-sund.

I dag er han høyt respektert komponist, og regnes som en banebryter for moderne musikk i Norge med sine atonale polyfone verk. Hans mest kjente komposisjon er orkesterstykket «Kirkegården ved havet». Den kanadiske pianisten Glenn Gould sa en gang om Valen at han for første gang på mange år hadde funnet en ruvende skikkelse i det 20. århundres musikk. Fartein Valen vokste opp i en misjonærfamilie, og kristen tro var hele tiden en viktig del av hans liv. NK 1022

Portrett av Fartein Vale gravert av Knut Løkke-Sørensen. NK 1022.

Den nedlagte kirkegård på Valen - symboliserer hans orkesterverk Le Cimitière Marin. NK 1021

Cleng Pearson

Født *Klein Pedersen Hesthammer*, 17. mai 1783 på gården Hesthammer i Tysvær kommune, død 16. desember 1865 i Norse, Texas) var stifinneren og pioneren for norsk utvandring til USA.

Postverkets 300-årsjubileum i 1947 ble feiret med utgivelse av 11 frimerker tegnet av Per Frenger.

Alle med henvisning til historiske øyeblikk, og ett av dem sluppens «Restauration» seilas til USA i 1925.

Navnet «Restauration» kom av at skipet ble ombygd like før avreisen

På oppdrag fra en gruppe kvekere i Stavanger reiste Cleng Pearson i 1821 sammen med sambygdingen Knut Olson Eide til USA for å undersøke mulighetene for norsk emigrasjon dit. Han fant et passende sted nordvest i staten New York, nær Ontariosjøen. Den 4. juli 1825 seilte sluppen «Restauration» fra

Stavanger med 52 emigranter om bord, og ankom. passasjer New York 9. oktober, med en nyfødt 53. De etablerte seg i Kendall, men det var et skrint jordbruksområde. Cleng Pearson reiste i 1833 lenger vest og i 1834 reiste de første til La Salle, County i Illinois hvor de fant seg bedre til rette, og i de kommende år kom flere emigranter fra Nord-Rogaland, Sunnhordland og Stavanger hit.

Den klassiske artikkelen om Cleng Pearson ble skrevet av Theodore C. Blegen i 1921 i *Mississippi Valley Historical Review*.

Det var Cleng Pearson som var veiviseren for de første organiserte norske utvandrere som bosatte seg på amerikansk jord, hevder Blegen. Gjennom årenes løp har mange merkelapper blitt festet til personen Cleng Pearson - så som emigrasjonens far, stifinneren, præriens Peer Gynt..

Fra 1850 bodde han i Texas, først i Dallas County og fra 1854 i Bosque County, hvor han døde.

Datoen for «Restauration»
ankomst til New York, 9. oktober,
feires i deler av USA som
Leiv Eiriksson dag.

NK 756 utgitt til utvandrejubiléet 1975.
Cleng Peerson og amerikabrev

Norse- American Issue

The Norse-American stamps commemo-
rated the 100th anniversary of the arrival
of the first group of Norwegian immi-
grants in New York on October 9,
1825. Two stamps were issued on May
18, 1925, to coincide with the Norse-

American Centennial Celebration held
in Minneapolis and St. Paul, June 6-
June 9.

The 2-cent stamp depicted the sloop
'Restaurationen', which carried the Nor-
wegian immigrants to the United States
in 1825. The vignette of the 5-cent stamp
is taken from a photograph of an exact
size replica of an ancient Viking ship
that had sailed from Norway to Chicago
in time for the Columbian Exposition of
1893.

The bi-colored stamps were very popular
in Minnesota and Wisconsin, states with
large Norwegian populations. Because it
took the Bureau of Engraving and Print-
ing twice the time to produce two-colored
stamps on plates (sheets) of one hundred,
the Norse-American stamps have the
distinction of having the smallest quantity
issued of any commemorative.

Den engelske teksten er
hentet fra Smithsonians
nettside

Anna Othilie Tonning

- født på Lindøy ved Stavanger 4. januar 1865, død i Oslo 6. februar 1931.

Hun var en av pionerene innen frivillig sosialarbeid i Norge, og hus-

kes i historien som mangeårig sjef for slumsøstrene, og som oberst i Frelsesarmeen. Hun ble omvendt i forbindelse med at Frelsesarmeen startet sitt arbeid i byen i 1890, og ble etter kort tid bedt om å arbeide som regnskapsfører ved Frelsesarmeens norske kontorer i Kristiania. Tonning begynte i Frelsesarmeen i 1891, og tjenestegjorde ved hovedkontoret, og i Skien, Risør og Kragerø.

NK 1037 1988

Hvor kilden ikke er oppgitt er opplysningene fra Wikipedia, Norgeskatalogen og Aftenbladet.

Foreslå nye frimerkeutgivelser

Posten har en oppfordring til alle om å foreslå nye motiv på frimerker. Deres begrunnelse er:

Norske frimerker – landets egne visittkort!

Frimerket har mange oppgaver. Ikke bare som frankeringsmiddel eller samleobjekt. Frimerket er noe mer. Det skal gjenspeile vårt lands historie, natur og kultur, foruten å minne om de store begivenheter, personligheter og jubileer. Sport-, næringsliv- og samtids-begivenheter er andre aktuelle temaer. Derfor kan vi trygt kalle frimerket et lands visittkort.

På postens nettside er framgangsmåten for å sende inn forslag nøye beskrevet.

Kanskje det vil være en interessant utfordring til klubbens medlemmer å engasjere seg i framtidige frimerker av kjente rogalendinger.

I januar utgave av den Blaa Hawaii 2020, var det tatt med en faksimile av en liten folder utgitt i forbindelse med NF's 2. landsmøte i 1934.

Her ble borgemester Middelthon hyllert med tekst og dette frimerkeutkast. Norsk Filatelistforbundet er 90 år i år.

På en del frimerker er personer kommet med som en del av motivet valgt til å illustrere en begivenhet, når personen er identifisert er dette tatt med i oversikten, men disse personer er ikke listet opp over kjente ansikter gjengitt på norske frimerker. Ikke alle er født i Rogaland, men både Morten Abel Knutsen (Bodø,(1962) bodd i Stavanger siden 1977) og Hanne Krogh (Oslo, (1956) bodd i Haugesund fra 1965 til 1972) har sterke bånd til Stavanger og Hauge-sund, begge er med på listen over kjendiser.

NK 978. Margrete «Maggie» Knudsen - på frimerket øverst til venstre, var roustabout på *Ekofisk*. Hun bor her i distriktet, men er født i Agder.

NK 1369. Budeie Mathea Isaksen fra Skudenes.

NK 1654. Speidergutten, Jan Tore Stølsvik fra Ålgård.

NK 1755. Bobbysocks. Hanne Krogh sammen med Elisabeth Andreassen.

NK 1827. Morten

NK 1369

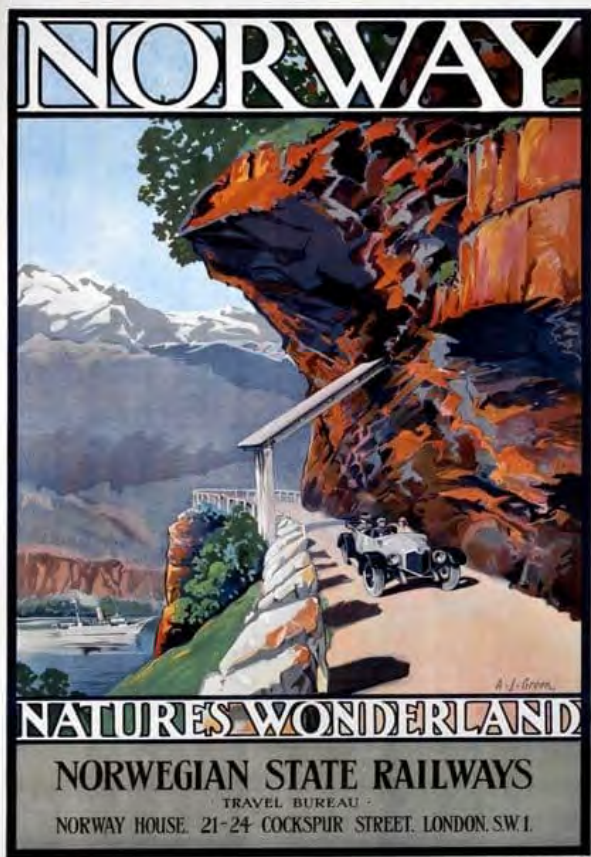
NK 1654

NK 1755

NK 1827

De to frimerkene utgitt for å markere Dovrebanens 100 år, er stilsikkert og vakkert utført av Trond Bredesen.

Konvolutter frankert med disse frimerker gir et interessevekkende bilde av den jubilerende jernbanes utfordrende strekning over Dovrefjell. Bredesen har modernisert illustrasjonsteknikk fra tidlig 1900 og innen art nouveau og art deco. Jeg har tillat meg å presentere to rundt 100 år gamle plakater som har noe av de samme klare illustrative grep.

Vakre frimerker markerer
DOVREBANEN 100 år

Fra Namsos til godt vann i Slåttevik.

Litt om D/S Robert.

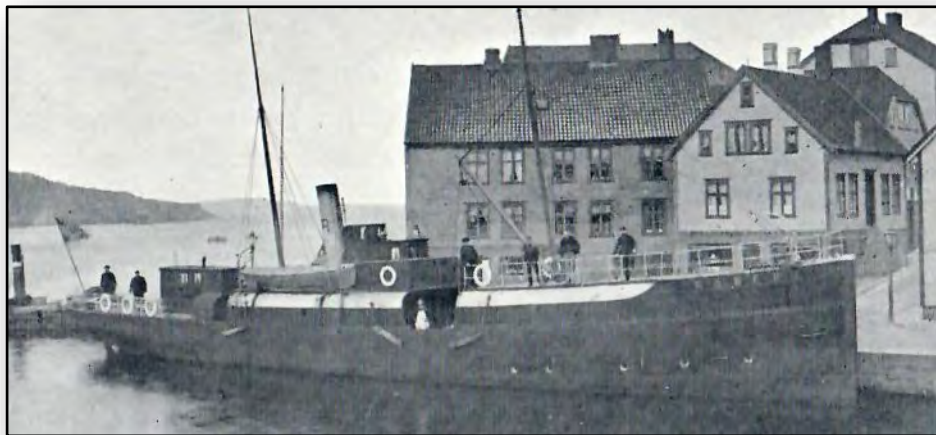
Av: Odd Arve Kvinnerland

D/S Robert ble bygd i ved «Søndre Verft» i Trondheim, og ble levert våren 1877 til Halvor Iversen i Trondheim. Han var en som så mulighetene ved satsing på dampskipsfart i Trondheimsfjorden. D/S Robert var på 83 brutto tonn og et flott skip. Han som hadde konstruert D/S Robert, Byggmester E. Svendsen, lagde til og med en modell av skipet, og den ble utstilt på en sjøfartsutstilling i Liverpool noen år senere, og modell av D/S Robert fikk her en sølvmedalje for konstruksjonen. Så at det var et skip som også falt i smak i utlandet var det ingen tvil om.

I 1878 satte Halvor Iversen inn D/S Robert ruter mellom Trondheim-Namsos og Trondheim-Indherred. Dette var nok ikke den store suksessen for fra 1. juli samme år ble D/S Robert bortleid til Postverket

for posttransport på Altafjorden. Dette ble også en kortvarig affære, for etter et år var det slutt også her. Økonomiske må det har vært innbringende for Iversen, for da skipet kom tilbake fra oppholdet i Finnmark, ble D/S Robert forlenget ved «Trondhjem Mekaniske Verksted» med ca 7 meter. Fra denne perioden kjenner jeg ikke til «postale spor» etter D/S Robert.

Det ble ikke mer rutebart på Trondheimsfjorden for D/S Robert. Reder Iversen så etter et «nytt marked» og fant dette på Sunnmøre. Her gikk D/S Robert i rute fra Ålesund via mellomsteder til Molde. I dette området var det kamp om både passasjerer og last noe som førte til pris-krig. For D/S Robert sin del var det D/S Geiranger, et lokalt skip som var den største konkurrenten. Begge lokket med

D/S Robert ved Skansenkaia. Fra «Det Stavangerske Dampskibsselskab 1855-1955» av R. A. Lorentzen.

gratis frakt av gods, og gratis kaffe ble brukt for å få passasjer til de respektive skip. Begge gikk på samme tid fra Ålesund, og for full fart i ruten for å komme først til de ulike anløpsstedene. Begge eierne av skipene tapte stort på dette, men de som brukte skipene var selvfølgelig godt fornøyd med denne priskrigen.

I denne ruten fraktet D/S Robert post, og fikk godtgjørelse for dette. Fra 1879 til slutten av 1880 årene fikk D/S Robert en fast godtgjørelse på nærmere 9.000 kroner for dette. På slutten av 1880 falt denne bort men det ble betalt kr 450 for postsending mellom anløpsstedene og postkontorene/poståpneriene.

I denne ruten kan en finne postale spor etter D/S Robert. Et brev med håndannullering sendt til Molde i 1880, og «fortegnelser» for post levert til Vold Poståpneri. De få «Fortegnelsen» blanket nr. 62, som jeg har sett, er signert av postekspeditør O(le) Fladmark. Han var ansatt i Postvesenet fra 1856 som postfører, og ble ansatt ved rutene på Nord-Søndre Sunnmøre fra 1869, og fra 1886 ved «Søndmøres Postexpedition».

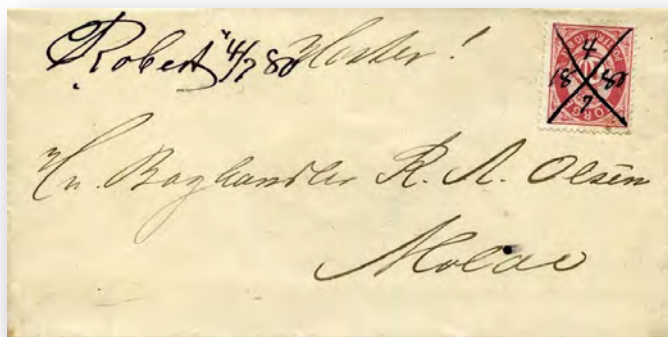
I 1889 fikk D/S Robert sitt første stempel, av typen III, med nr. 152. I følge Langangens hefte om «Bruken av tre rings kassaksjonsstempler på brevhus» var dette ombord til 1900. Stempelet har nok

vært lite brukt, både i rutene på Sunnmøre og senere i ruten til Bergen.

I 1890 var det slutt på «rutekrigen» på Sunnmøre. Til stor sorg for de som hadde nyt godt av denne. D/S Robert ble nå satt inn i en rute mellom Ålesund og Bergen. Også i denne ruten førte skipet post. Nå var det et rederi fra Bergen som hadde overtatt skipet.

D/S Robert til Rogaland

I 1891 ble D/S Robert solgt til «Haugesund Fjorddampskibs-selskab» og satt inn i ruter fra Haugesund og blant annet til Tysvær, Nedstrand, Sand og Sauda fra september

Brev til Molde med håndmakulering (Fra Skanfil Auksjon)

Fortegnelse

over de med Posten fra *Robert* til *Vold*

den *23 April 1885* følgende Breve og Pakker med Penges eller Andet af Betalt.

Blanket Nr. 62.

No.	Til hvem adresseret.	Bestemmelighed.	Betalt.		Bemærkninger.
			Kroner.	Pre.	
1	<i>H. F. Hansen</i>		100		<i>O. Fladmark</i>

Utsnitt av «fortegnelse» med håndskrevet D/S Robert (Egen samling)

1891. Her fikk rederiet en postgodtgjørelse på kr 2.000 pr år for D/S Robert. Men trass i postgodtgjørelsen så gikk det dårlig for «Haugesund Fjord-dampskibsselskab». Allerede i september 1892 gikk rederiet konkurs, og D/S Robert ble solgt. Nå til Sand, og «Ryfylke Dampskibsselskab». Ryfylke Dampskibsselskab var dannet i 1892, og D/S Robert ble rederiets første og eneste skip. Det var næringsdrivende og andre, i hovedsak fra Sand som var aksjonærer. D/S Robert ble satt inn i ruten Sauda-Sand-Stavanger. Dette var også «Det Stavangerske Dampskibsselskab» (DSD) sin viktigste rute, og

Merke med trerings nr. 152. (Fra Skanfil Auksjon)

de så ikke med blide øyne på konkurrenten som dukket opp i deres ruteområde. DSD gjorde det de kunne for å bli kvitt en brysom konkurrent. Det gikk så langt at DSD mente at den eneste ekspeditøren på Sand, som også var eier av den eneste bryggen, gav D/S Robert alle fordeler. Det førte til at DSD skaffet seg både egen brygge og egen ekspeditør. Denne konflik-

ten vart til 1897. Da måtte «Ryfylke Dampskibsselskab» kapitulere. D/S Robert og «Ryfylke Dampskibsselskab» ble overtatt av DSD.

Postale spor etter D/S Robert i denne perioden (1891 til 1897) finnes i form av håndannulleringer på merker. Merker med III nr. 152 er også kjent, og trolig finnes det også forsendelser, uten at jeg kjenner til dette.

D/S Robert til «Det Stavangerske Dampskibsselskab»

D/S Robert beholdt navnet, og ble DSD sitt «allround» skip. D/S Robert ble brukt i de fleste rutene til rederiet. Ruten til Skjold ble D/S Robert sin «hovedrute», og som skipet gikk mer eller mindre fast i, i flere år. Skipet fikk navnet «Trebor» på folkemunne, som er «Robert» baklengs.

D/S Robert fikk her et nummerstempel av typen IV med nr. 490 fra mai 1900. Stempelet ble brukt når det ikke fulgte med postekspeditør på ruten. På rutene med postekspeditør ombord ble stemplene til Ryfylke Postekspedisjon brukt. IV stempelet med nr. 490 var i bruk til desember 1920. I 1915 fikk D/S Robert etter over 35 år i ulike rutefart en opp-

Brevkort med firerings nr. 490. (Fra Skanfil Auksjon)

*Tjenestekort med håndannullering
Ryfylke C, 6. juni 1914. Omhandler
bortkommet stempel på D/S Robert.
(Fra Skanfil Auksjon)*

rusting. Da ble skipet ombygd. Dette gjorde at skipet ble 10 brutto registrertonn større, fra 83 til 93 brutto register tonn. DSD beholdt D/S Robert til 1924. Den 29. august 1924 ble skipet solgt til «A/S Jøsenfjord» for kr 32.000. Da salget var avtalt viste det seg at DSD, etter 27 år, ikke hadde registrert hjemmel til skipet. Saken måtte opp i Sjøretten i Stavanger, og direktør Johansen i DSD måtte møte i rett for å bevise at de eide skipet. Det gikk bra og rederiet ble registrert som eiere 18. august 1924, snaue 14 dager før det ble solgt! DSD vil forsikre seg om at skipet ikke ble konkurrent til sine skip, og i skjøtet, som ble tinglyst 19. mars 1925 er det tatt inn en passus om at «A/S Jøsenfjord» eller evt, framtidige eiere ikke skulle sette D/S Robert inn i rutefart hvor DSD hadde anløpsteder. Unntaket var ruten til Årdal, hvor det var en egen avtale mellom DSD og «A/S Jøsenfjord».

D/S Robert til «A/S Jøsenfjord»

Rederiet, som er mest kjent som A/S Jøsenfjord Rutelag» (Navnet endret fra 1932) var dannet i 1916, og drev rutefart med ruter fra Stavanger til østre del av Ryfylke. I 1924 hadde rutelaget to skip, M/S Jøsenfjord og M/S Fisterfjord. De hadde behov for flere skip til å dekke sitt

ruteområde, og i januar 1924 kjøpte rederiet D/S Ole Bull som fikk navnet D/S Ombofjord, og D/S Robert som fikk navnet D/S Årdalsfjord. Det nye navnet på D/S Robert ble registrert i mars 1925. I august 1925 fikk D/S Årdalsfjord (ex D/S Robert) en ny ombygging, og ble tre brutto reg. tonn større.

Men etter 15 år i «A/S Jøsenfjord Rutelag» sin tjeneste var det slutt. D/S Årdalsfjord (ex D/S Robert) var dampbåt til siste slutt. Dette gjorde at skipet var billig i drift, men tiden gått fra D/S Jøsenfjord. Den 14. desember 1940 ber «Jøsenfjord Rutelag» om at båten blir slettet av skipsregisteret. Båten var nå rigget ned og ble brukt som lekter av de nye eierne, Brødrene Anda, og lekteren ble brukt i flere år til å frakte skrapjern fra Hundvåg, hvor Brødrene Anda hadde sin virksomhet, og til stålverket på Jørpeland. Men etter noen år gikk det galt med det gamle skroget til D/S Robert. Mellom 1945 og 50 sprang skroget lekk under lasting av skrapjern i Hundvåg. Lasten ble losset mens gamle Robert ble holdt flytende med hjelp av pumper, ferdig losset ble skipet slet ut i den østre delen av Stavanger havn, «Pinå», og senket. Det var slutten for D/S Robert/Årdalsfjord.

Konkrete postale spor etter D/S Årdalsfjord har jeg ikke sette, men det er grunn til å tro at enkelte av stemplene til Ryfylke Postekspedisjon har vært brukt ombord, til denne postekspedisjonen ble innskrenket

Når det gjelder mer utfyllende informasjon om D/S Robert og skipets postale «karriere» se «bibelen» for alle med interesse for skipspost i Rogaland og historier knyttet til dette i den utmerkede boken til Roald. (Holten) Skulle noe av leserne ha «postale spor» etter D/S Robert skriv litt om det i bladet.

Anløpstedet Slåttevik. Postkort fra S.M.F Ensjøs Forlag, bilde etter 1905. Det hvite huset øverst, midt i bilde var farfars barndomshjem og senere hjem. Han hadde kort vei til kaien! Huset ble flyttet sjøveien til Stangeland utenfor Kopervik i 1912. (Egen samling)

Til slutt: Mitt «personlige» minne av D/S Robert.

I 1993 besøkte jeg min farfar, på sykehjemmet i Kopervik. Han var da 94 år gammel, og var for det meste i nåtiden, men gikk tilbake til fortiden for kortere perioder. Under et av mitt besøk gikk han tilbake til fortiden, og fortalte detaljert og levende om oppveksten som liten gutt i «Slåtte», som han sa, eller Slåttevik som det heter. Jeg spurte ham om skip som hadde hatt anløp av Slåttevik, men var liten respons, før han plutselig fortalt om D/S Robert. Og at de gangene når han var på kaien som gutt (Farfar var født i

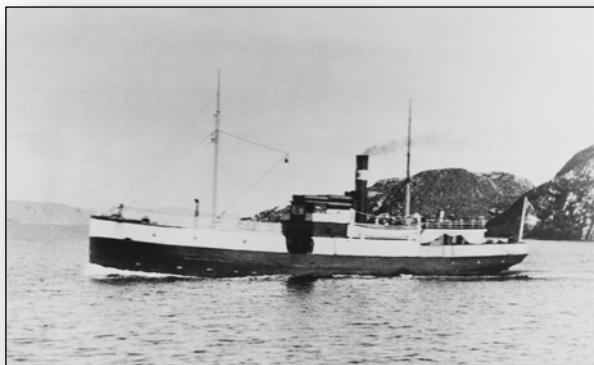
1899) så ropte alltid kapteinen på D/S Robert til ham, og spurte om farfar kunne fylle karaffelen hans med vann, for det var så godt vann i Slåttevik. Farfar løp ombord, opp til brua og fikk vannkaraffelen av kapteinen. Farfar så løp i land og fylte den med vann, og kapteinen fikk karaffelen tilbake. Med det gode vannet! Før jeg fikk spurt noe mer omkring vannhenting og D/S Robert, så kom farfar tilbake til nåtiden. Og D/S Robert og vannhenting gikk inn i fortidens glemmebok for ham. Jeg fikk aldri høre noe

mer om dette, for farfar gikk ut av tiden
noen måneder etter mitt besøk hos ham.
Men det er et godt minne både om farfar
og D/S Robert for meg!

Kilder:

Engvig Olaf T: «Gamle Dampen».
Rutebåter i Trøndelag
Gjelsvik Tore: «Skip og post i lokale
ruter i Trøndelag».
Ulstein Ragnar: «Samarbeid om
samferdsel. Møre og Romsdal Fylke-
båtar 1920-1970».
Torgersen Magnus: «Fjordabådan»

Kristiansen Alf Johan. «Det Stavangers-
ke Dampskibsselskab».
«Skipet» nr. 2/1990
Tandberg Arne Ingvar/Per Alsaker:
«A/S Jøsenfjord Rutelag». Skipet»
nr. 2/1991
Holtén Roald: «Skipspost i lokale ruter i
Rogaland». Norsk Filatelistforbund/
Filatelistisk Forlag 2001

*DSD solgte D/S Robert til Jøsenfjord Rutelag i 1925
og etter 15 år gikk dampbåten ut av registeret.
Bildet viser båten etter ombygningen som ble utført før
hun gikk inn i rutene på Jøsenfjorden som
D/S Årdalsfjord.*

HUSK!

Får du ny e-post konto, telefonnummer
eller flytter. Send informasjon snarest til
gjertbergesen@getmail.no — telefon 906 86 366

Avsender: Stavanger Filatelist-Klub, Postboks 604. 4003 Stavanger

Gode tilbud i Skanfil Nytt

Hver måned sender vi ut Skanfil Nytt med hundrevis av gode tilbud innen frimerker, rekvisita, mynter og sedler. Ønsker du Skanfil Nytt gratis tilsendt, ta kontakt med oss på **52 70 39 40** eller send en e-post til **skanfil@skanfil.no**. Husk at du får **10 % bonus** på alle dine kjøp hvis du blir Skanfilmedlem.

SKANFIL
for samlere as

www.skanfil.no Skanfil for samlere AS, Postboks 2030, 5504 Haugesund / 52 70 39 40 / skanfil@skanfil.no